

EDINOST

206 Adelaide St. W.
Toronto 1, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

Edinost

Boj proti fašizmu; je boj
vsakega poštenega rodolju-
ba; vsakega delavca in de-
lavke — pač vsakega brez
izjeme na politično, narodno
ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČNINI:

Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 2. No. 69.

Price 5c.

TORONTO, ONTARIO

FRIDAY, JULY 14, 1944

Price 5c.

Let. 2. št. 69

Dva tisoč letal bom- bardiralo Munich

Nova ofenziva zavezniške armade po zavzetju Caena.
Evakuiranje otrok iz Londona pred robotnimi aeroplani

London, 12. julija — Poročila iz zavezniškega armadnega glavnega stana trdijo, da je v zadnjih 24 urah nad 2.000 zavezniških letal bombardiralo zloglasni Munich, ter ob tej priložnosti so vrгла 6.300 ton teže težkih bomb. Računa se 26 zavezniških bombardiranj pogrešanih, toda obseg bombardiranih vojni objektov v Nemčiji, posebno v Ruhr področju, kjer se najbrž nahaja glavna baza robotnih bomb, katere Nemci pošiljajo čez Rokavski zaliv v London, je silno prizadeto v zadnjih 24 urah.

Nadaljna poročila trdijo, da je zavezniška armada podvzela novo ofenzivo po zavzetju Caena in v Normandiji. Vesti iz drugih virov trdijo, nacistični feldmaršal Rommel, če tudi je izgubil glavno utrdbo Caen, se hoče boriti ob sedanji črti, kjer naj pride do odločitve. Toda napram vestim iz Berlina ki pravijo, da je general Montgomery podvzel ofenzivo z ogromno silo v Normandiji in tudi južno od Caena, zna Rommel najbrž izpremeniti svoj načrt v napačno smer.

Iz najbolj ogroženih krajev v Londonu in južni Ang-

Fotič protiv novi vladi

Washington — Bivši jugoslovanski ambasador Konstantin Fotič, je pred državnim podtajnikom Edward Stettinuis, izjavil, da ne priznava novega jugoslovanskega kabineta v Londonu, ker da ne predstavlja Srbov iz Srbije in tudi stališča večine narodov Jugoslavije.

Ta izjava še ni toliko drzna kot bi bilo pričakovati od večšaka propagandne aktivnosti vseh bivših vjetnarnodnih režimov begunskih vlad in Mihajloviča, toda na račun narodnega sklada iz jugoslovanske Narodne Hranilnice. Pričakovati je bilo, da bo proglasil kralja Petra za komunističnega privrženca, ko je priznal maršala Tita.

Verjetno je, da Fotič ne prizna novo vlado, kakor tudi drugi režimovci bivših protinarnodnih režimov. To je končno logičen zaključek onih, ki niso nikdar delali za narodne interese, marveč za osebne in pa skupine, ki je skupno do kosti izkoriščala ljudstvo. Fotič pa ni toliko neumen, da bi ne vedel, da v bližnji bodočnosti bodo prenehali redni mesečni prejemki na račun masne plače in zato se "buni" proti novi vladi.

Združeni Odbor pozdr. novo Jug. vlado

Ob priliki sestave nove jugoslovanske vlade pod predsedništvom dr. Ivana Šubašiča, je poslal Združeni odbor JSA sledeči telegram novemu jugoslovanskemu ministarskemu predsedniku:

"V tem zgodovinskem času, ko je bila pod vašim predsedništvom organizirana vlada, ki izraža težnje vseh Jugoslovancev za združenje v borbi protiv sovražniiku človeštva, ZOJSA pošilja vam in članom vlade svoje simpatije in obljublja, da bo nadaljeval z moralno pomočjo pri zdravljenju ran, ki so jih prizadeli narodnim interesom zunanji in notranji sovražniki.

Ponosni smo, da sta v tej vladi pravega narodnega sporazuma dva častna člana

našega Odbora, namreč Vi in g. Savo Kosanovič. Želim Vam uspeh in pošiljam pozdrave

Z o j s a.

Z o j s a.

Z o j s a.

Z o j s a.

Z o j s a.

liji, je bilo zadnje dni evakuirano okrog 50.000 otrok pred nevarnostjo robotnih bomb. Evakuacija otrok in civilnega prebivalstva je podvzeta z strani oblasti, da se zavarujejo nadaljne žrtve pred robotnimi bombami, katere pošiljajo nazifasisti v London in južne kraje v Angliji.

Omejitev delavske zakonodaje

Toronto — Pred nedavnim vzakojena delavska zakonodaja za osem urni delovnik, je omejena le na delavce v industriji vsled česar je nastalo nezadovoljstvo med delavci izven industrije zlasti poljedelskih, sezonskih in pa pouličnih železnikah.

Kakor smo že o tem poročali, provincionalna vlada je sprejela zakon za osem urni delovnik na dan ali pa 48 ur na teden in kršitelji so podvrženi gotovi kazni. Toda, pri tem pa se niso vključili poljedelski in sezonski delavci, ter delavci pouličnih železnik.

H. C. Millard, predsednik Canadian Congress of Labor, med drugim v svojem govoru zadnjega tedna je pripomnil rekoč, provincionalni minister za delo se je prehodno posvetoval s delodajalci o ravnokar vzakojeni delavski zakonodaji, toda nise pa posvetoval z predstavništvom delavcev, katero je vsekakor daleč bolj zmogljivo dati večja pojasnila glede delavskih zadev, kakor pa delodajalci. Vsled tega je v omenjeni zakonodaji pomanjkljivost, katere ustvarja nezadovoljstvo med delavci.

Novi zakon, če tudi je dokaj praktičen korak k napredku in izboljšanju delavskih razmer, vsebuje omejeno pomanjkljivost in očitno nastaja potreba njegove izenačitve. Vključeni naj bi bili delavci ne glede na delo ki ga opravljajo bodisi v industriji ali pa izven nje.

Tri tisoč dolarjev iz Sudbury

Council of South Slavs to Aide Free Jugoslavia. Cenjeni br. Gl. tajnik, S. Miošič;

Pripravamo kot odgovor na Vaše pismo denarno nakaznico v znesku \$3.000.00 dolarjev, za takojšno pomoč glede nakupitve zdravil za Narodno-osvobodilno vojsko.

Gornja vsota je omejena izključno le od naših članov tukajšnjih organizacij in društev, kateri so podpisali zaveznice. Za sedaj Vam ne pošiljamo imena darovalcev, namreč pošljemo jih cikrat ob zaključku našega dela.

Z bratskimi pozdravi, Združeni Odbor Južnih Slovanov

J. Kosmrl, tajnik.

PONOVNA IZVOLITEV ROOSEVELTA

Washington — Predsednik Roosevelt bo ponovno imenovan kandidatom demokratske stranke za prihodnje predsedniške volitve Zdr. držav.

našega Odbora, namreč Vi in g. Savo Kosanovič.

Želim Vam uspeh in pošiljam pozdrave

Z o j s a.

Pregled bojovnih črt proti fašizmu

V ZADNJEM TEDNU OSVOBODILA NA TISOČE MEST
IN NASELJ. NACISTI EVAKUIRAJO
VZHODNO PRUSIJO

Moskva, 12. julija — Maršal Stalin v uradnem poročilu sinoči je naznanil o novi ofenzivi Rdeče Armade pod vodstvom generala Andreja Jeremenko, katerega odelki so napredovali prvega dne 22 milj in zavzeli važen železniški spoj Idritsa, 22 milj vzhodna latviške meje. Isto poročilo podaja pregled napredovanja odelkov Rdeče Armade na celi bojni črti, ki se razteza od Novosokolniki, Dvinsku, Kaunos in Litviji, kjer je zaprav najbližja točka nemški meji proti vzhodni Prusiji, ter Bialystok, Bres-Litovsku, Lublin in Lemberg. Vojni poznavalci dajejo posebno važnost napredovanju Rdeče Armade proti Rigi, ker bo na ta način zasačenih kakih 30 nemških divizij v Latviji in Estoniji, zaeno pa drugi pasti ob Pinski, namreč Pripet močvirju, kjer je Rdeča Armada z ene in druge strani daleč v ospredju tega mesta.

Nadalje isto poročilo pravi, da so bili zadnji ostanki nacističnih sil likvidirani pri Minsku, kjer je bilo zasačenih okrog 250.000 nemških vojakov in častnikov. Celotno število vjetnikov odkar je začela poletna ofenziva Rdeče Armade, se računa 111.000, toda poleg tega ogromna količina vojne opreme ter je za isto dobo pobito ogromno število sovražnih vojakov.

Nova koalicijska vlada v Londonu

MARŠAL TITO, VRHOVNI POVELJNIK OBOROŽENIH
SIL JUGOSLAVIJE. O POVRNITVI KRALJA PETRA
IN DRUGIH NOTRANJH ZADEVAH NAROD
BO ODLIČIL PO VOJNI.

London, 8. julija — Napram uradnem poročilu v Londonu je zadnjega tedna sestavljena nova koalicijska vlada na podlagi sporazuma med markalom Titom in dr. Šubašičem.

V novo vlado, katero tvori šest ministrov, oziroma 2 Slovenca 2 Hrvata in 2 Srba, sta vključena dva člana Anti-fašističnega Veča Narodnega Oslobojenja Jugoslavije. Kralj Peter je medtem podpisal dogovor glede njegove povrnitve in drugih notranjih zadev da narod odloči po končani vojni, oziroma potem, ko bo zemlja očiščena od fašističnih sovražnikov zaeno pa je priznal maršala Tita vrhovnim poveljnikom oboroženih sil Jugoslavije.

Šest ministrov, kateri tvorijo novo zamejno vlado zavzemajo sledeče ministarske položaje:

Dr. Ivan Šubašič Hrvat, ministarski predsednik, minister za zunajnje zadeve in položaj vojnega ministra.

Dr. Drago Marušič, Slovenec, minister pravosodja in komunikacij, član odbora Slovenske Osvobodile Fronte.

Sreten Vukosavljevič, Srb, minister poljedelstva, hrane, prometa, gozdov in rud, član Anti-fašističnega Veča za Sandžak.

Savo Kosanovič, Srb, minister za notranje zadeve. Slednji je precej znan na tem kontinentu vred z dr. Šubašičem, istočasno sta člana Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev, sta si mnogo prizadeva-

obsedno stanje. Nacistični vojni komentator pravi, da je vojna situacija kritična in doseгла svoj višek. Razdalja med bojno črto in našim ozeumlj, se je skričala do stopnje, ki zahteva od vsakega da založi vse kar zmore. Nobenega dvoma ni, da trpijo strah Pruski militaristi pred naglim nastopanjem Rdeče Armade, kateri za gotovo neuidejo, kajti glavna smer je Berlin, kakor pravi znani pisatelj Ilija Ehrenburg.

Stalinov sin dosegel čast heroja

Moskva — Polkovnik Vasilij Stalin, sin, premiera in maršala Stalina, je dosegel v zadnjih operacijah čast heroja Sovjetske Unije. Njegova letalska edinica katere je on poveljnik, se je častno odlikovala v nastopanju tretje armade v Belorusiji, posebno pa pri bombardiranju sovražnega položaja v smeri pri Grodno.

"Stalinova letalska edinica", kakor jo imenujejo, je izvedla tako činkovito napad na sovražne zakope in pa v obrambi odelkov tretje pehotne armade, da sovražna letala niso bila kos urnosti in niso mogla prodreti skozi njene vrste. Vasilij Stalin, kateri je poveljeval letalski edinici in sam z lovskim letalom izredno se boril z petimi sovražnimi letali "Wulf 190s" izdelka in jih pobil v tem spopadu, je zadnjo nedeljo v rednem vojnem poročilu prejel čestitko za svoje junaštvo od svojega očeta, maršala Stalina.

Rdeča Armada izvrši svojo glavno misijo proti sovražniku svobode, narodne nezavistnosti in človeških pravic.

Priznanje delavskih unij

Ottawa, 11. julija — National Wartime Labor Relations Board, je sinoči uradno naznanil priznanje delavske unije Mine Mill and Smelter Workers (CIO) v petih tukajšnjih rudnikih v Quebec provinciji.

Delavska unija je priznana v sledečih rudnikih: Beattie Mine (Quebec) LTD., Duparquet; Power-Rouyan LTD. Golden Maniton Mines LTD. Val d'Or Senator Rouyan Mines in Waite-Amulet Mines LTD. Rouyan.

Delavci so pri zato vpeljanih volitvah v ogromni večini glasovali za delavsko unijo in tudi zmagali.

Nobenega dvoma ni, da je tak sporazum v skladu te- žen narodov Jugoslavije.

In zato zasluđuje moralno in materijalno podporo z strani vseh resničnih rodoljubov, ne glede na versko, narodno ali pa politično pripadnost. Po svojem sestavu in pa ciljem sporazuma to je vlada mobilizacije vseh demokratskih sil na znotraj in zunaj Jugoslavije, za čim izdatnejšo pomoč junaški borbi njenih narodov za dosego čimprej zmage in narodno osvoboditve.

V tem duhu pozdravljamo novo vlado, pripravni podporati njeno delo za narodno osvoboditve!

Uredništvo Edinosti.

Uredništvo Edinosti.

Uredništvo Edinosti.

Uredništvo Edinosti.

Uredništvo Edinosti.

Uredništvo Edinosti.

Uredništvo Edinosti.

Nediceva vojska na ruski fronti

Beograjski, po nacistih kontrolirani radio javlja v svoji oddaji z dne 22. junija, da se "Srbi tudi borijo na vzhodni fronti".

Ta vest, ki ne bo razveselila nobenega poštenega Srba, kaže, da so fašisti vsi enaki, pa najsi bodo katerega koli porekla. Danes, ko se center svetovnega fašiz-

Požar naredil ogromno škodo

Val d'Or, Que. — Že nekaj dni divja požar v tukajšnji okolici, kateri je dosedaj vničil precejšen del gozda in ponekod celo dosegel do stanovanjskih naselij, kakor je naprimer slučaj v Pascaliés.

Požar, ki je nastal v godnem področju se je z naglico razširil in tembolj, sedaj ko je suho vreme kljug temu, da so oblasti zaposlile nad 250 delavcev za omejitve divjajočega požara.

V Pascaliés-u je ostalo okrog 800 oseb brez stanovanj, kakor tudi v drugih bližnjih naseljih.

Obseg, ki ga je zajel požar se računa okrog 50 milj v vsakem od treh predelov, kod divja in vničuje ogenj. Škoda znaša že dosedaj milijon dolarjev.

Premier imenoval "U-Day"

Edmonton, Alta — Premier Ernest Manning, je imenoval volivni dan "U-Day", za provincijo Alberta, kar pomeni za volilce "Tvoj-Dan", da vsak predno oda svoj glas dobro premisli, kdo naj zastopa ljudske interese tako v provinciji kakor tudi deželi v splošnem.

V volivni kampanji že tekmuje 66 poslancev in sicer: CCF 29, Social Credit 28, Delavsko-progresivne stranke 4. Sedanjo zbornico sestavlja 35 Socijal Credit, Neodvisnih 17, CCF, 1, in Liberalne stranke 1 poslanec.

CCF. stranka, katere je dobila večino v Saskatchewan provinciji namerava postaviti 50 kandidatov v sedanjih volitvah napram 57 poslanskih sedežev za provincijo Alberta.

Volitve se bodo vršile 8. avgusta. Ta dan zna postati zelo važen ne samo radi sedanjih volitev, ampak zaradi nadaljnih zadev in razmer v provinciji Alberti, kakor tudi deželi v splošnem. Ako bodo volilci res izvolili vlado, katere bo dejansko delala v praveu splošnih nalog v protifašistični borbi in zlasti na podlagi zavezniškega sporazuma po vojni, tedaj se bodo razmere v življenjskem smislu ne le izboljšale, ampak se bodo razvijale v duhu narodnega progressa in napredka.

V tem leži važnost pred volilci, da premisle predno bodo odali svoj glas!

DESET MILIJNOV MASTI ZA S. UNIJO

Ottawa — Na podlagi sporazuma vzajemne pomoči, je odposlano 10 milijonov funtov masti v Sovjetsko Unijo, je naznanjeno iz Ottawa.

Državni department za narodno oskrbo naznanja, da je omenjena pošiljka višek od 1. marca 1943 do 1. aprila t. l. Dočim se je izvoz v Sovjetsko Unijo znatno povečal za isto dobo, se pa je za toliko skrčil v drugih državah, naznanja državni department.

Uredništvo Edinosti.

ma Hitlerjeva Nemčija, zvi-ja v smrtnih krčih, pobira figure iz vseh evropskih narodov, da odgodi čas svoje končne likvidacije.

Nemške armade, ki v tem trenutku zama poizkušajo da zavstavi zavezniško ofenzivo v Franciji, so sestavljene v veliki meri od tujih elementov — fašistov in pustolovcev t. j. izdajalcev zaslužbenih evropskih narodov. Isto sliko imajo tudi v Rusiji, kjer so pustili svoje kosti razni "dobrovoljci" španskega diktatorja Franka, Hortija, Paveliča in drugih. Toda, dosedaj nismo slišali, da bi se borili proti materi Slovanstva. Sedaj pa se je dogodilo tudi to. Nedič ni smel zaostati za svojim bratom-kvizlingom Paveličem!

V svojih stupenih napadih proti hrvaškemu narodu, so naši tukajšnji srbski fašisti vedno očitali, da je Pavelič poslal svoje ustaše, da se borijo v Rusiji, medtem ko bi Nedič niti v sanjah ne naredil kaj takega. Medtem se je na žalost naredilo tudi to, ker v bistvu ni razlike med posameznimi kvizlingi. Vsi so pripravljani služiti Hitlerju do konca, ker so njihove nacionalne države direktno odvisne od njega, oziroma njihov položaj. Hitlerjeva smrt bo tudi konec teh začasnih in gnilih fašističnih stvorov. In kolikor slabši postaja Hitlerjev vojaški položaj, tem večja postaja panika pri raznih kvizlingih, ker dobro čutijo, da je napočil njihov konec. Fašisti so povezani med seboj v svojo fašistično solidarnostjo, do gotove meje.

Zaman "Srbobran" poskuša da kritizira demokratski izseljeniški tisk, ki piše o fašističnih in ne "hrvatskih pokoljih" Srbov v Paveličevi "nezavisni". Kadar bo nastopil čas obračuna, svobodni narodi Jugoslavije in drugih držav ne bodo vprašali, kdo je katere narodnosti ali vere, temveč ali je bil za ljudstvo v najusodnejših dneh njegove zgodovine ali je bil izdajalec in proti svoji vojski naroda.

ZOJSA.

Svečan sprejem generala De Gaul

Ottawa, 12. jul. — Včeraj je bil prirejen svečan sprejem generalu De Gaul, predsedniku francoskega odbora narodnega osvoboditve. Premier King je zatelel dobrodoščilo generalu De Gaul, ter več drugih državnih in vojaških predstavnikov.

General De Gaul je ob tej priložnosti održal govor in med drugim povdaril, da bo Francija zopet vstala in se vrstila vred z drugimi narodi v narodnem in mednarodnem sporazumu.

Posamezni krogi so napovedovali mnenja, da bo general De Gaul zahteval priznanje francoskega odbora narodnega osvoboditve, tembolj sedaj, ko je predsednik Roosevelt spremenil svoje stališče napram istemu in z katerim je De Gaul imel povsotovanje predno se je podal v Kanado, kjer je bil tudidosežen sporazum po vseh vprašanih tikajočih se enotne borbe proti nemških okupatorjev. Kanadska vlada pa najbrž da bo v tem ozirov sledila stališču Združenih držav, in priznala njegov odbor.

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian LanguageRegistered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsak petek v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenarodnih
člankov in dopisov se ne vrača.

Nova vlada sporazuma

Na druge mestu v tem iztisu lista, smo pričeli uradno poročilo o formiranju nove jugoslovanske koalicijske vlade v Londonu. Nova vlada v zamejstvu je formirana na podlagi sporazuma med maršalom Titom in dr. Šubašičem, kakor je naznanjeno v uradnem poročilu z ciljem, da koordinira svoje delovanje v zamejstvu in med diplomatičnimi krogi na podlagi sporazuma, katerega osnovna naloga je, založiti vse materialne in fizične sile borbi za narodno osvoboditev; narodno federativno Jugoslavijo. Vsa druga vprašanja kot naprimer: vrnitev kralja, notranja politična uredba o obliki vlade itd., so odložena za po vojni, oziroma da narod odloči sam.

V tej osnovi leži pomen nove koalicijske vlade v zamejstvu in je upati, da vse to izvede v dobrem soglasju in sporazumu z Narodno-osvobodilnem gibanjem pod vodstvom maršala Tita.

Nedvomno, da pred novom vladom leži velika odgovornost, kakor tudi nujnost za takojšno preureditev nešteto stvari v diplomatičnih in narodnih ozirih. Obenem pa da se zaveda, da je nasledila položaj od bivših režimov, kateri so do skrajnosti omraženi pred ljudstvom in da le njeno praktično delo v duhu narodnih interesov, bo merilo za njen nadaljni obstoj.

Toda, vidni znaki so, ki kažejo da je resno pristopila k svojim nalogam. Na prvem mestu odstranitev omražnih elementov Kairske vlade vred z Mihajlovičem in Konstantinom Fotičem, bivši jugoslovanski ambasador v Washingtonu. Poleg tega sorazmerna razpodelitev ministrskih položajev vred z dvema članoma Antifašističnega Večja Narodnega Osvobodjenja in Slovenske Osvobodilne Fronte. Ne manj pa važno je, da je na terenu dana oblast odboru Narodno-osvobodilnemu gibanju. Ta dejstva dajajo zagotovitev, da bo nova koalicijska vlada delovala v duhu narodnih interesov.

Za nadejati se je, da bo odločno posegla vmes pri vseh dosedajšnjih državnih uradih v jugoslovanskih zadevah in naredila splošno čistko iz položajev onih elementov od najnižjih do najvišjih, kateri so že zdavnaj prenehali veljati kot poverljivi. Zatem takojšno izročitev narodne imovine naložene v bančnih hranilnicah zunanjih držav, na razpolaganje za takojšno pomoč Narodno-osvobodilni borbi, ter vrnitev vseh drugih materialnih sredstev zaplenjenih po Italiji v tej vojni.

To so v glavnem vprašanja, katera je potrebno takoj rešiti. Kakršno koli oklevanje v tem oziru zna povzročiti nezaupanje in nezadovoljstvo med narodom.

Dr. Šubašič v svojem govoru narodom Jugoslavije, na svečan način je obljubil, da bo nova vlada dejansko izpolnjevala želje naroda. Da ji je glavna in osnovna svrha mobilizirati vse resnične demokrate na zunanji in znotraj Jugoslavije v prid Narodno-osvobodilni borbi ter ostaritvi narodne, federativne Jugoslavije.

V tem pravcu dela zaslužejo ne samo pozdrav in čestitke vseh rodoljubnih Slovencev, Hrvatov, Srbov in drugih narodnih manjšin Jugoslavije, marveč vsestransko moralno in materialno podporo.

Izjava slovenske mladine

Izjava slovenske mladine k drugemu Kongresu AVNOJ-a je ena najznačilnejših o neizmernem deležu, ki ga daja slovenska mladina Narodno-osvobodilni borbi.

Sto in sto mladih fantov in deklet, služi v Narodno-osvobodilni vojski Jugoslavije. V narsičem gredo zasluge mladini na prvem mestu, za junaške čine o katerih bomo zvedeli toliko več in podrobneje enkrat po končani vojni. Toda, ne glede na to, izjava vsebuje nekoliko takih primerov neprimernega junaštva slovenske mladine v tekoči krvavi in naporni borbi proti daleč močnejšemu in bolj oboroženemu sovražniku.

Medtem najvažnejše dejstvo slovenske mladine je v tem, da je zavrgla razne presodke, se združila in se združeno bori s neizmerno vztrajnostjo, koražjo in vdanostjo za svobodo slovenskega naroda v splošnem, ter srečnejšo bodočnost slovenske mladine v Novi, združeni in Svobodni Sloveniji.

To je najbolj razvidno iz imenika predstavništev raznih mladinskih organizacij, sprotnih klubov itd. Ta predstavništva so zbirka slovenske mladine, kakor pravi v začetku izjave: "Tam izza Kolpe je slovenska zemlja. Tam je Bela Krajina pod Gorjanci. Dolenjska s krotkimi griči in vinogradi, Gorenjska pod visokimi vrhovi Triglava in Karavank. Slovensko Primorje s Trstom in Gorico, zelena Štajerska s Prekmurjem in slovenska Koroška do visokih Tur na avstrijski meji. To je slovenska zemlja, ki so jo pesniki toliko opevali, Slovenija, tako zelo prepojena s krvjo svojih sinov in hčera, zemlja pesmi in veselja, zemlja tolikega trpljenja."

Da — iz vseh teh krajev slovenske zemlje, slovenska mladina združena z eno mislijo in zavestjo ustvarja čudeže junaštva, ustvarja pod ceno nešteto žrtev in krvavi borbi proti fašističnim okupatorjem in njihovimi privrženci, Novo združeno in svobodno Slovenijo v Novi svobodni in federativni Jugoslaviji.

V tem duhu protifašistične borbe, posvečamo drugo obletnico Edinosti junaški borbi slovenske mladine, Slovenski Osvobodilni Fronti in pa Anti-fašističnemu Večju Narodnega Osvobodjenja Jugoslavije. Posvečamo jo tudi vsem naročnikom in prijateljem lista organizacijam in društvom s zaupanjem da bo naše skupno delo rodilo obilen sad na našem kulturnem in narodnem polju v duhu edinstva in enotne borbe do končne zmage nad fašizmom!

Slovenska Mladina k Drugemu Kongresu

"Največ sveta otrokom sliši Slave, tja* bomo našli pot, kjer nje sinovi — Si prsto vojlo vero in postave."

FRANCE PREŠERN.

Tam izza Kolpe je slovenska zemlja. Tam je Bela Krajina pod Gorjanci. Dolenjska s krotkimi griči in vinogradi, Gorenjska pod visokimi vrhovi Triglava in Karavank. Slovensko Primorje s Trstom in Gorico, zelena Štajerska s Prekmurjem in slovenska Koroška do visokih Tur na avstrijski meji. To je slovenska zemlja, ki so jo pesniki toliko opevali, Slovenija, tako zelo prepojena s krvjo svojih sinov in hčera, zemlja pesmi in veselja, zemlja tolikega trpljenja. — Trpela je domovina zaradi podjarmljene Primorske Slovenije in zasužnjene Koroške. Kakor okleščeno drevo brez vej je bila Slovenija v stari Jugoslaviji kot žrtev tako imenovanega verskega dogovora, ki je zapečatil njeno usodo za četrto stoletje.

Tožno je odjeknil v srcih vseh poštenih Slovencev 10. oktober 1920., dan, ko je slovenska Koroška postala žrtev nasilnega plebiscita. Po njej so udarjali z bičem tuji nemški gospodarji in zagospodarili tam, kjer je tekla zibel slovenstva, tam, kjer so pred stoletji ustoličevali slovenske vojvode. Tirani so spremenili vse slovenske knjige v pepel, mladini so polnili glave s tujimi, zornimi nemškimi besedami in pesmimi. Slovenska knjiga se je čitala samo skrivaj, pesem se je v sivih planinah zatekla v najbolj skrite kotičke te lepe, toda podjarmljene slovenske zemlje. Prav tako je bilo s Primorsko Slovenijo. Po usodepolnim "rapalskem dogovoru", so pričeli Musolinijevi fašisti svoj krvniški posel. Fašistične ječe so se pričele polniti s Slovenci. Fašisti so oblačili mlade Primorce v svoje uniforme in jih vlačili daleč tja v Afriko, v Abesinijo, kjer so morali krvaveti in umirati za fašistični imperij.

Slovenci p o d jarmljenih pokrajino so hrepenče upirali poglede preko planin. Tam za gorami žive naši bratje in sestre. Tam žive v svobodni Jugoslaviji. Toda namesto da bi v "svobodni" Jugoslaviji Slovenec užival vse narodne pravice, je bil zapostavljen izkoriščen in prevaran. V tej "svobodni" Jugoslaviji, je narod tiščala obla beogradska čaršija in slovenska gospoda s Korošcem in Kramarjem na čelu ji je zvesto pomagala. Vse to se je počelo pod okriljem monarhije in v imenu tako imenovanega "tr o - imenskega naroda". Politiki, kakršni je bil Korošec, so si prizadevali, da vzgoje slovensko mladino v fašističnem duhu. V ta namen so uporabljali vojne organizacije, ki so jih spretno zakrili s krinko katoličanstva. Tako so pripravljali usodepolni april, ko je razpadla stara, trhla Jugoslavija.

Kot sramoten pečat so nam ostali v prominu dnevi usodepolnega aprila 1941 leta. Narodni prvaki kakor Krek in Kuhar so pobegnili v London in zapustili narod v najtežjih trenutkih, v najtežji dobi njegove zgodovine. Ban Natlačen je na široko odprl vrata italijanskim fašistom. Izdajalski general Rupnik, ki je pred vojno izdal Italijanom tako imenovano "Rupnikovo obrambno linijo", je kmalu zamenjal jugoslovansko trobojnico za fašistični znak.

Toda med tem, ko so izdajalski voditelji poklenili pred nemškimi in italijanskimi okupatorji, je vzel slovenski narod svojo usodo sam v svoje roke. 27 aprila 1941 se je na pobudo Komunistične stranke osnovala Osvobodilna Fronta slovenskega naroda, ki je zedinila vse napredne in zdrave narodne sile in je organizirala partizanske edinice, ki so se do danes razvile v močno narodno vojsko. Tako so bile mobilizirane vse zdrave sile slovenskega naroda, ki je spregledal temne načrte političnih voditeljev stare Jugoslavije in njihovo izdajalstvo.

Ta mladina se je zbrala okrog svoje Osvobodilne Fronte, ki je danes prava slovenska oblast.

V teku dve letne borbe se je slovenska mladina zedinila s svojimi brati iz Primorja in Koroške. V tej borbi je bil razveljavljen nepravilni koroški plebiscit, od rapalske pogodbe ni ostalo ničesar. Prvikrat v svoji zgodovini se je zedinil ves slovenski narod. Prvikrat v svoji zgodovini je vzel svojo usodo sam v svoje roke in postal sam svoj gospodar. S pesmijo na ustih neumisljeni uničujejo mladi sinovi Slovenije Nemce in vse domače izdajalce. V borbi za svobodo je slovenska mladina zedinjena s svojimi brati z juga. Vsa mladina ve, da vodi borbo za Novo Jugoslavijo, v kateri bo bodočnost slovenskega naroda in mladega naraščaja srečna.

Naprej v borbo do končne zmage — to je geslo slovenske mladine!

SLOVENSKA MLADINA POZDRAVLJA II KONGRES ANTIFAŠISTIČNE MLADINE

Danes se ves slovenski narod bori proti fašističnim banditom. Ramo ob rami z našimi brati z juga brani našo skupno domovino pred okupatorji in prodanimi krvniki, z ramo ob rami s svojimi brati-junaki vodi neprekinjeno ofenzivo po vsej naši domovini. Slovenski narod je stisnil svojo trdo pest in ta težka, železna pest je naša Narodno-osvobodilna vojska.

Mladi sinovi in hčeri slovenskega naroda so prvi sledili pozivu Komunistične Stranke Slovenije, ki je poklicala narod v oboroženo borbo. Več kot dve leti je bila mladina v tej osvobodilni borbi v prvih vrstah, kljub najtežjim žrtvam ni popustila, njen polet ni nikdar opešal, pač pa se je vedno borila z veliko odločnostjo. Čeprav so bili udarci vse težji — tudi naša borba je postala vsak dan silnejša. Ko se je slovenska mladina pred več kakor dvema letoma zbirala v mladinsko osvobodilno fronto, ni nihče niti slutil, kakšne zmage bo doseglo naše delo. Osvobodilna Fronta mladih se je osnovala na inicijativo SKOJ-a, pristopila pa je vsa mladina: Sokolski naraščaj, krščansko-socialistična mladina, Zveza kmetičkih fantov in deklet, ki je dala celo največ skojevcev, vsa napredna študentska in srednješkolska mladina, mladina planinskih društev, večji del skavtov in večina

sportnikov. Pristopil je cel niz sportskih klubov, med njimi "Ilirija" s svojim lahko-atletiki, kakor je bil balkanski prvak Stepišnik, s svojimi plavci, kakršni je bil Branko Zihel, prvak v skokih, ki mu na celem Balkanu ni bilo para. Mečevalci, drsači, motociklisti, sloviti prvaki, vsi so pristopili v naše vrste. Sportski klub "planina" in ljubljanski smučarski klub, sta prav tako izvršila svojo dolžnost. Skoraj vsi nogometaši so postali narodni borci. Cel klub "Hermes" iz Ljubljane je bil z nami, pridružile so se nam tudi mnoge organizacije "Zveze fantovskih odsekov", čeprav so jih stalno vzgajali v fašističnem duhu. Iz tega masovnega poleta jasno vidimo, kako se je mladina zavedala svoje dolžnosti. Vidimo tudi, da je delo SKOJ-a, ki je v Jugoslaviji stalno vzgajal mladino v duhu ljubezni do domovine in pripravljenosti borbe za njo, pokazalo velike uspehe.

Zbrana v Osvobodilni Fronti mladih, je začela mladina svojo borbo kljub velikemu teroru se je vstajala širila in širila, na tisoče mladih junakov je stopilo v vrste naše NOV. Zveza slovenske mladine je združila vso mladino v eno celoto in jo povežala z mladimi junaki na fronti.

Nešteto junaštev je izvršila slovenska mladina. O borbi v Ljubljani, naši lepi prestolnici, govori danes ves svet. V ponosnem mestu, ki so ga vsega prepletili v žicami in utrdili z bunkerji in barikadami, odkoder so tisoče pozaprlji in stotine postreljali, kjer so za enega samega zločinca ustrelili 24 mladih fantov kar na cesti — v tej Ljubljani ni naša mladina nikdar klonila. Razoroževala je sovražnika, s smrtjo kaznovala zločince, a našim borcem pošiljala orožje, hrano, obleko, zdravlje, denar in nove partizane, vsak dan obešala narodne zastave, delila letake, popisovala z gesli vse zidove, množično sodelovala pri vseh demonstracijah in po zlomu Italije v tisočih pohodih v partizane. Tudi danes vztraja ljubljanska mladina v borbi. Še danes se vije nad polpraznim mestom slovenska zastava z rdečo zvezdo.

V naši Štajerski, kjer so Nemci z največjim terorjem skušali zlomiti naš odpor, je mladina pokazala, kako se je treba boriti proti fašistom. V februarju 1943, so Nemci obkolili na Pohorju bataljon, ki je štel 80 ljudi. Naši

tovariši so se borili do zadnjega. Vsi so dali življenja za domovino. Padel je tako urednik "Slovenskega srednješolca", tovariš Rajko Menih, komisar bataljona, iz Trbovelj. Več kot 300 fašistov je moralo plačati zmago s svojim življenjem. V borbi s fašisti je padla tudi članica Pokrajinskega Komiteja SKOJ-a in Glavnega odbora ZSM, tovarišica Vera Slančič, sestra narodnega junaka Slavka Slandra. Vse naše žrtve so maščevali štajerski partizani. V bližini Zidanskega mosta so pobili vse Romelov štab in likvidirali več sovražnikovih oporišč.

Na Gorenjskem in Koroškem so partizanske edinice, ki brez prestavnika bijejo sovražnika. Likvidacija utrjenih oporišč, težki porazi fašistov, uničenje mnogih vlakov, vse to nam govori, da v gorenjskih borbah še vedno živi duh onih junakov, ki so blizu Kranja padli v fašistično zasedbo in se borili do poslednje kaplje krvi, duh junaškega šesnajstletnega dekleta, ki je tik pred smrtjo zabodla nemškega oficirja, duh Leona Skapina, bivšega sekretarja SKOJ-a z ljubljanske univerze, ki je hrabro padel v borbi z Nemci. V okraju Škofje Loke, ki je na tekmovanju odnesel predhodno zastavico, je 120 terenskih odborov Zveze slovenske mladine. Ta okraj je dal 800 novih mladih borcev naši vojski. Ena sama mladinska udarna grupa je uničila Nemcem i tank, 5 kamionov in 6 avionov, ki so jih hoteli uporabiti za ofenzivo na osvobodjeni teritoriji.

Po 25 letnem suženjstvu je Primorska Slovenija zopet osvobodjena. V utrjenih mestih vzdržuje sovražnik močne posadke, da bi preprečil primorske Slovence in jih odvrnil od borbe. Toda vse njegove pretnje so ostale brez učinka, niti velika ofenziva ni mogla odvrniti narod od partizanov, od naše narodne vojske. Dekleta pa so takoj razumela, da je njihova dolžnost organizirati zaletje. Brez strahu so se lotile dela. Partizane obveščajo o kretanju sovražnikov, oskrbujejo jih s hrano in obleko, prenašajo po cele dneve po nevarnih predelih vojni material. 5. novembra, ko se po starem slovenskem običaju obdarujemo znanci z raznovrstnimi darovi, dekleta niso pozabila junakov NOV, ki ustvarjajo Novi, svobodni svet. Vsak partizan je dobil majhen omot z najpotrebnejšim perilom, nogavicami, rokavicami, robcami in ostali-

mi stvarmi. Toda Primorska mladina se ne bavi samo s tem. V prvi vrsti se na številnih sestankih in konferencah seznanja s političnimi vprašanji in s svetovnimi vojno političnimi dogodki. Primorska mladina gre po poti, ki jo je pokazal njen najboljši član, tovariš Blaž Darko, član PK. SKOJ-a za Slovenijo, ki je dal svoje mlado življenje za domovino.

Danes je svobodna skoraj vsa ljubljanska pokrajina, razen redkih sovražnikovih postojank, ki so jih utrdili za časa težke ofenzive proti naši vojski. Grahovo, Turjak, Velike Lašče, je likvidirala naša 16 divizija, ki je zatem udarila na utrjeno Kočevje in očistila celo mesto razen ene same sovražne utrdbe. Šele takva premoč Nemcev, ki so se v težkih borbah prebili do Kočevja, je rešila preživele sovražnike. Predofenzivo, za časa najhujših bojev in po ofenzivi je naša mladina pokazala junaštva o katerih bo govorila zgodovina. Niti mladina ki je ostala doma, ni zaostala. Pionirji so napadali Nemce. Nek pionir je blizu sovražnikove postojanke sam ubil Nemca, štirinajstletna pionirka je skupno s svojim tovarišem odnesla za časa ofenzive iz neke vasi v okolici Novega Mesta dva puško-mitraljeva kljub močnemu mitraljeskemu ognju. Povsod se mladina z veseljem zbira v delavske čete in ruši prometne zveze. Na tisoče in tisoče umrlih, je preživela mladina v delu za obrambo osvobojenega ozemlja.

Po vsej Sloveniji govore danes o minerju Srečko, mladen fantu iz 1-bataljona I slovenske brigade "Toneta Tomšiča." V borbi v Leskovi dolini je skrit za nekim kamnom od minirani cesti pričakal nemški tank tipa "Tiger". Ko je tank drvel mimo, je zažgal mino. Nemški tank je razneslo na kose, ki so padali deset kilometrov daleč naokoli. S svojim junaštvom je mladi Srečko, zadržal nemško prodiranje.

Tovarišica Majda je sekretar brigadnega komiteja SKOJ-a 10-brigade 33 divizije. Preje je bila požrtvovalna bolničarka, a za časa nemške ofenzive se je pokazala kot izvrsten borec. V najtežjem trenutku, ko so Nemci od vseh strani napadali njeno edinico, je pokazala sposobnost in prisotnost duha. Sama je dala komando "na juriš", napadla Nemce na čelu svoje mladine in tako rešila edinico iz nevarnega položaja. V isti borbi je zajela hitlerjevega bandita in naskočila mitraljez. Maščevala je smrt padlih tovarišev.

Šestdesedletnega Starca iz 3 čete 3-bataljona 4 Gubčeve brigade iz 15 divizije je domobranci in belograditci blizu Vodence zajeli in razorožili. Ko se je neki domobranec okrenil, je Starč pograbil bombo, jo vrgel med sovražnike in pobegnil.

Za časa ofenzive so mladinci in ljubljanske in Cankarjeve brigade na llovi gori s pesmijo naskočili nemške postojanke. V napad so šli z težkimi mitraljezi. Deset skojevcev je samih na svojo roko napadlo nemško skupino. Pet tovarišev se ni vrnilo, toda sovražnik je izgubil polovico ljudi.

Desetine in desetine takih primerov se dogaja vsak dan; slovenska mladina vrši svojo dolžnost do domovine. Sedaj smo sredi priprav za drugi Kongres. Naša vojska je povsod v ofenzivi. Vse delo v vojski in na terenu je dobilo širok razmah. Na zborih in konferencah se zbira mladina, razpravlja o odločbah AVNOJ-a, o začasnih vladi, o Maršalu Titu, o bratski skupnosti vseh južnih Slovanov. Delegati za II Kongres dobijo točne podatke, kaj bodo morali povedati v imenu svojih tovarišev, ki so jih izbrali.

Slovenska mladina se pripravlja za kongres in tako še bolj čvrsto svojo veliko ljubezen do južnih bratov. Kakor so mnogokrat prihitele bratske hrvatske brigade preko Kolpe, da nam pomagajo v borbi, prav tako (Nadaljevanje na 4. ts.)

Tovariši iz Slovenskega Primorja in Istre

Skozi stoletja smo se borili pod Avstrijo za svojo narodno neodvisnost. Po svetovni vojni 1914-1918. leta so nas odrgali s silo od domovine in bili smo podvrženi najhujši podlosti, katero svet pomni: italijanskemu fašizmu. Naše sole in vse naše kulturne ustanove so zaprte, Narodni dom je sežgan. Fašistična oblast je nasilno spremenila imena naših mest in vasi, imena naših lepih slovenskih gora, rek in dolin. Izpremenili so tudi družinska in krstna imena, ki so skozi stoletja prehajala od očeta na sina. Surovi podlež si je dovolil izbrisati ta imena z nagrobnih plošč in križev naših pokojnikov. Gorica je postala Gorizia. Postojna Postumia, Kras Carso, Soča Isonzo in lepo slovensko ime Ružič Josef — Rossi Giuseppe. Tudi v cerkvah je bila zabranjena pridiga v slovensčini. Tisti, ki so branili materinski jezik, so bili brez usmiljenja obsodeni na smrt ali pa vrženi v ječe in internacijo.

Bratje iz Jugoslavije so z žalostjo opazovali naše trpljenje in so nestrpno čakali, da nam pomagajo na težki poti do SVOBODE. Toda tudi v bivši Jugoslaviji ni bilo vse v redu. Grabežljivi ministri protinarodnih vlad so mislili le na svoj žep in ne na narod. Iskali so kupca, da prodajo tudi svoj narod

— in kakor ste videli — prodali so ga Hitlerju in Mussoliniju.

Toda kupci so se zelo prevarali. Naš narod ni blago, katero se kupuje in prodaja. On ljubi SVOBODO nad vse in jo je vedno plačal s potoki svoje dragocene krvi. On jo sedaj plačuje dražje nego kdaj prej in zato bo sedaj svoboda zasijala s svojo pravo svetlobo, kakor sonce na jasnem nebu, sijala bo na veke, za vse naše potomce in zagotovila nam bo

DELO, MIR, SREČO IN BLAGOSTANJE

že dve leti in pol vodi naš ponosni narod junaško borbo proti osvajalcu. Ni več meje med bivšo Jugoslavijo in Slovenskim Primorjem in Istri. Zmagovite čete naše Narodno-osvobodilne Vojske in naši neustrašni Partizanski Oddelki so potepali to mejo in jo izbrisali za vedno. Naše udarne edinice so že prekoračile staro državno mejo in se sedaj borijo pri Vidmu, na Koroškem in na Ogerškem. Ni sile, ki bi mogla ustaviti njihov junaški polet. V teh zmagovitih borbah, o katerih piše ves svetovni tisk, o katerih govori vsak dan radio vseh držav, sodelujejo člani vaših družin, vaši sosedje, sodeluje cela Istra in Slovensko Primorje. Tisti, ki se danes bo-

rijo ob Soči, so vaši ožji rojaki, morda je med njimi celo vaš oče, vaš brat, vaša sestra ali vaše dekle. Oni se bijejo s pesmijo na ustih in ne poznajo strahu. Oni vas kličejo, da pridete in delite z njimi nesmrtno slavo, da skupno z njimi vstopite v zgodovino, katero bodo potomci čitali jokajoč od ganotja in navdušenja.

In vi? Kaj čakate za boječimi žicami jetniških taborišč, v katero so vas v zmoti pahnili zavezniki, ki niso vedeli kdo ste, ki niso znali, da ste pravi bratje junakov Tolmina in Kobarida? Njih je žal, da so to napravili. Odpirajo vam vrata v svobodo, nudijo vam svojo obleko, mi pa vam bomo dali znake slavne Titove Narodno-osvobodilne Vojske!

Kvišku glave — naši bodoči junaki! Veselo poletite v svobodo in počej pohite v objem bratov, ki vas čakajo z odprtimi rokami, da skupno z vami krenejo v domači kraj.

ZIVEL MARŠAL TITO! ZIVEL NAŠA NARODNO-OSVODILNA VOJSKA! ZIVEL LA SVOBODA!

Nabrusimo kose že klas dozoreva! Smrt fašizmu — svoboda narodu! (ponatisnjeno iz Partizanskega tiska-

ZOJSA.

Iz Urada Slovenskega Ameriskega Narodnega Sveta

VAŽNI ZAKLJUČKI NA SEJI IZVRŠNEGA ODBORA

SANSA 1. JULIJA

Prvega julija se je vršila redna seja eksekutive SAN-Ša v Chicagu in sprejetih je bilo nekaj važnih sklepov, na katere opozarjamo SAN-Sove podružnice in vso slovensko javnost, ki se udeležuje v njegovem gibanju. Prisostvovali so seji vsi člani tega odbora, izvenzemski odbornika Johna E. Lokarja iz Clevelanda.

Datum in kraj prve konvencije Slovenskega ameriškega narodnega sveta je bil na podlagi pravilno utemeljen vzrokov spremenjen. Radi neugodnosti, ki bi nastale, če bi se konvencija vršila v Chicagu, je bilo zaključeno, da se premesti iz Chicaga v Cleveland in na novo določen datum je **2. in 3. september** (sobota in nedelja pred Delavskim praznikom); po potrebi se konvencija lahko nadaljuje 4. septembra. Na razpolago so torej trije dnevi, mesto samo dveh, če bi se konvencija vršila ob kakem drugem času.

Brat **Janko N. Rogelj** in **dr. Frank J. Kern** sta bila izvoljena, da uredita vse potrebno glede dvorane. Če le mogoče, se bo konvencija vršila v Slovenskem narodnem domu, drugače pa v kaki drugi dvorani ali hotelu.

Na seji je izvršni tajnik predložil načrt za reprezentacijo delegatov, ki je bil sprejet. Vse podružnice, ki so prispevale v SANSOV fond po \$50 ali več, so upravičene do enega delegata. Podružnice s prispevki do \$500 so upravičene do dveh delegatov. Do treh delegatov so upravičene podružnice s prispevki do \$1.000. Tri podružnice so prispevale do \$2.000 in so upravičene do štirih delegatov. Podružnica št. 39 v Chicagu pa je prispevala skoraj \$6.000 in je upravičena do maksimalnega števila 6 delegatov.

Poleg podružnic imajo pravico poslati po enega delegata na konvencijo tudi vse organizacije, ki so SAN-Su gmotno prispevale na pomoč, med njimi Slovenska narodna podpora, jednota Ameriška bratska zveza, Slovenska dobrodela zveza, Zapadna slovenska zveza in Slovenska ženska zveza. Ista pravica se je dala tudi nekaterim podružnicam JPO-SS in drugim ustanovam, ki so finančno podprle SANSO-vo gibanje. Upoštevane so

vse organizacije, društva in skupine, ki so poslale svoje prispevke direktno SAN-Su.

Na podlagi omenjenega načrta se odreka pravica zastopstva na konvenciji le 18 podružnicam, ki so prispevale precej manj kot po \$50 vsaka. Vse pa imajo priliko do enega zastopstva, če do 1. avgusta vplačajo določeno kvoto.

Zastopstvo na prvi konvenciji SANŠa bodo torej imeli:

- a) Podružnice
- b) Prispevalno organizacije
- c) Eksekutivni odbor in d) Širši odbor

Druge podrobnosti o konvenciji bodo razvidne iz zapiskov.

Blagajnik SANŠa, brat **Jože Zalar**, je položil svojo resignacijo in eksekutivni odbor jo je z obžalovanjem vzel na znanje. Na njegovo mesto je bil soglasno izvoljen za blagajnika brat **Vincent Cankar**.

Na priporočilo brata Zalarja je bilo zaključeno, da **nadzorni odbor** pregleda šestmesečno poslovanje SANŠa in overuje pravilnost blagajnikovih in tajnikovih računov. Do 30. junija so znašali blagajnikov dohodki \$40.324.41, izplačila pa \$20.963.71.

SANS v kratkem založi brošurico v angleščini glede **jugoslovanskih in italijanskih mej**. Uvod je spisal SAN-Sov častni predsednik **Louis Adamič**. Brošurica je namenjena v prvi vrsti ameriškim uradnim in poluradnim krogom, posebno pa še kongresnikom, senatorjem, komentatorjem, časniškim poročevalcem in urednikom revij in listov.

V nedeljo 16. julija se vršita dva javna shoda v severovzhodni Pennsilvaniji. V **Wilkes-Barru** se vrši ob 2. popoldne v St. Stephens dvorani. Nastopili bodo govorniki ki predstavljajo tri jugoslovanske skupine v Ameriki: **Zlatko Baloković** za Hrvate, **rev. Strahinja Maletič** za Srbe in **Mirko Kuhel** za Slovence. Ob 8. zvečer se vrši shod v **Forest Cityju**, kjer bodo nastopili isti govorniki. Naše rojake vabi odbor, da se v polnem številu odzovejo in se seznanijo s politično situacijo v Jugoslaviji in z delom, ki ga vršita SANS in ZOJSA v Ameriki.

Mirko G. Kuhel, izvršni tajnik
Mirko G. Kuhel, izvršni tajnik.....

Pisma zastopnikov in naročnikov

Port Arthur — Cenjeno uredništvo: Priloženo vam pošiljam devet dolarjev za tri ponovne naročnine.

Sem precej zaposlena, ker istočasno sem zastopnik Novosti v tej naselbini in si lahko predstavljate, koliko je dela pri ponavljanju naročnin.

Prav lep napredek našega tiska in v njemu zanimivih člankov posebno iz starega kraja, me pa navdušuje k temu delu, da tudi sama storim vsaj nekaj v prid obličju stvari našega naroda.

Vera Marohnič.

Vancouver — Dragi prijatelj urednik Edinosti: Prilagam denarno nakaznico v znesku \$42.00, kar je za 13 ponovnih naročnin in prebitke za zaostale naročnine. Nekoliko naročnin pa vstavite, ker dotični niso ponovili.

Frank Sodec.

Windsor — Cenjeno uredništvo: Prilagam šest dolarjev za eno novo in eno ponovno naročnino.

Precej sem zaposlen in to pač vzrok, da se nisem oglašil z dopisom in posebno o prihodnji konvenciji.

Louis Zdravje.

Geraltion — Hvala, ker niste ustavili lista. Tukaj vam prilagam tri dolarja za nadaljnjo naročnino.

Av gust Richenauer

St. Catharines — Pozdravljen urednik: Priloženi mony order pošiljam za ponovitev naročnine v znesku tri dolarja.

John Težak.

Calgary — Prilagam denarno nakaznico v znesku tri dolarja za ponovitev ene naročnine.

Matija Žalec.

ZA KAZEN JI OSTRIGLI LASI

V Normandiji in sicer potem, ko je zavezniška armada očistila sovražnika iz Cherburg, francoski patrioti, ki so zasledovali posamezne kolaboratorje z Nemci, so zasabili neko žensko Grane Guillotte, ter ji za kazen ostrigili lasi, zato, ker je kolaborirala z Nemci.

Prezidij Zdr. Od. v Londonu. Z leve na desno: M. Petrovič, tajnik, dr. B. Furlan, predsed. in R. Bičanič, podpredsednik.

NARODNA ZAŠČITA IN VOJSKA DRŽAVNE VARNOSTI

(Iz partizanskega lista "Slovenski Poročevalec" z dne 12. marta 1944.)

V sklopu cele vrste sklepov, ki streme za izgraditvijo resnično demokratične slovenske narodne oblasti, je Slovenski Narodno Osvobodilni Svet na svojem prvem zasedanju sprejel tudi odlok o ukinitvi Varnosti Obveščevalne Službe kot posebne organizacije z izrednimi pooblastili za borbo proti peti koloni.

Sklep o ukinitvi Varnostno Obveščevalne Službe je narekovalo stremenje po izgraditvi pristne demokracije na vseh področjih javnega življenja, torej tudi v varnostni službi.

Izvršni odbor je kot Predsedstvo Slovenskega Narodno Osvobodilnega Sveta nemudoma pristopil k izvedbi tega sklepa in izdal dva odloka, ki urejata vprašanje javne varnosti, in sicer odlok o uvedbi in organizaciji Narodne Zaščite in odlok o delitvi orožne zalede Odseka za notranje zadeve pri Predsedstvu Slovenskega Narodno Osvobodilnega Sveta. S prvim odlokom vzpostavlja to Predsedstvo in njegovo imovino pred zločini in skrbi za javni red sploh.

Narodna Zaščita se bo rekrutirala po okrajih na predlog Krajevnih narodno osvobodilnih odborov. Po teh izvoljenih odborih bo imelo ljudstvo neposreden vpliv že na samo sestavo moštva Narodne Zaščite. Ljudstvo samo bo tudi neposredno odločalo pri postavitvi načelnikov Narodne Zaščite, saj morejo krajevni oziroma mestni okrajni in okrožni načelniki Narodne Zaščite, biti imenovani samo na predlog prizadetih Krajevnih oziroma Mestnih in Okrožnih narodnoosvobodilnih odborov.

Le v organizacijskem in disciplinskem pogledu bo zaradi enote zgraditve in enotnega vodstva vključena Narodna Zaščita v organizacijo Odseka za notranje zadeve pri Predsedstvu Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta, dočim bo sicer na razpolago izvršnim organom samoupravnih edinic (Krajevnim, Okrajnim in Okrožnim narodno osvobodilnim odborom). Tako postaja Narodna zaščita za javno varnost skrbnica, izvršna ustanova samoupravnih enot, ki bodo torej same razpolagale z organi, potrebnimi za pobjanje zločinstva in va vzdrževanje javnega reda. Tako bo Narodna Zaščita postala tako po svojem sestavu kakor po svojem poslovanju pristna demokratična ustanova, v kateri bo ljudstvo videlo potrebo in koristno pomoč ter zaščito ki si jo je samo postavilo. Z vsebinsko odgovornostjo Narodne Zaščite Krajevnim, Okrajnim oziroma Okrožnim narodno osvobodilnim odborom.

Okrajna načelnika Narodne Zaščite postavlja okrajni načelnik Narodne Zaščite na predlog Okrajnega narodnega osvobodilnega odbora. Okrajni načelnik Narodne Zaščite je za svoje poslovanje odgovoren Okrajnemu narodno osvobodilnemu odboru in okrajnemu načelniku Narodne Zaščite.

POZDRAVLJENA DRUGA OBLETNICA EDINOSTI

V imenu glavnega odbora in članstva Zveze Kanadskih Slovencev, pozdravljamo drugo obletnico Edinosti in ji kličemo: "Naprej po začetni poti do končne zmage nad fašizmom!"

Pred dvema leti vstanovljena je Edinost, kot neodvisna glasilo Kanadskih Slovencev. Od tega časa preživeli smo marsikaj in tudi pričeli marsikaterim dogodkom, toda njene smernice so opravičevale njen obstoj in tudi razvoj do stopnje na kateri je danes.

V tem oziru nemoremo preceniti ogromno vlogo v vseh dosedanjih zadevah protifašistične borbe, zlasti pa na našem narodnem polju v pobijanju lažnjive in napačne propagande o junaški borbi naših bratov in sester v starem kraju. Edinost je od svojega začetka zvesto stala na braniku narodnega edinstva s ciljem enotne borbe proti fašističnim nasilježev in njihovih privržencev. V tem oziru gredo zasluge ravno zvestemu pro-

bodilnim odborom pa bo po najbolj pristnem in učinkovitem demokratičnem načelu pri teh samoupravnih organih združena naredbodajna in izvršna oblast.

Drugi odlok stavlja Odseku za notranje zadeve pri Predsedstvu Slovenskega Narodno Osvobodilnega Sveta na razpolago vojaško silo kot Vojsko. Državno Varnost zato tudi ne bo razdobljena na manjše postojanke, ampak bo osredotočena v večjih krajih. S tem da ta vojska nima nobenih posebnih in izrednih pooblastil, temveč da je vključena v redno poslovanje odseka za notranje zadeve, je tudi v

tem sektorju državne varnosti se tako uvajajo novi organi, ki se bistveno razlikujejo od prejšnje osvoje zandarmerije in ki bodo postali zvesti čuvarji v izjavi Slovenskega Narodno Osvobodilnega Sveta v dne 19. februarja 1944 zagotovljenih pravic slovenskega ljudstva in njegove domovine.

Dr. Darko Cernej.

ODLOK O uvedbi in organizaciji Narodne Zaščite

(Iz partizanskega lista "Slovenski Poročevalec" z dne 12. marca 1944)

Člen 1. Pri samoupravnih edinicah se vzpostavlja Narodna Zaščita z nalogo, varovati prebivalstvo in njegovo imovino pred kriminalnimi elementi in njihovimi dejanji ter ščititi javni red.

Člen 2. Narodna Zaščita je na razpolago izvršnim organom samoupravnih edinic (Krajevnim in Okrožnim narodno osvobodilnim odborom), hkrati pa je vključena v organizacijo Odseka za notranje zadeve pri Predsedstvu SNOS.

Člen 3. V vsakem okrožju se osnuje Okrožno načelstvo Narodne Zaščite s potrebnimi oddelki. Okrožno načelstvo vodi okrajni načelnik Narodne Zaščite. Okrožno načelstvo je kot pomočnik dodeljen okrajni podnačelniku.

Okrožnega načelnika in podnačelnika Narodne Zaščite postavlja na predlog Okrožnega narodno osvobodilnega odbora (Okrožnega odbora OF) načelnik Odseka za notranje zadeve pri Predsedstvu Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta, dočim bo sicer na razpolago izvršnim organom samoupravnih edinic (Krajevnim, Okrajnim in Okrožnim narodno osvobodilnim odborom). Tako postaja Narodna zaščita za javno varnost skrbnica, izvršna ustanova samoupravnih enot, ki bodo torej same razpolagale z organi, potrebnimi za pobjanje zločinstva in va vzdrževanje javnega reda. Tako bo Narodna Zaščita postala tako po svojem sestavu kakor po svojem poslovanju pristna demokratična ustanova, v kateri bo ljudstvo videlo potrebo in koristno pomoč ter zaščito ki si jo je samo postavilo. Z vsebinsko odgovornostjo Narodne Zaščite Krajevnim, Okrajnim oziroma Okrožnim narodno osvobodilnim odborom.

Okrajna načelnika Narodne Zaščite postavlja okrajni načelnik Narodne Zaščite na predlog Okrajnega narodnega osvobodilnega odbora. Okrajni načelnik Narodne Zaščite je za svoje poslovanje odgovoren Okrajnemu narodno osvobodilnemu odboru in okrajnemu načelniku Narodne Zaščite.

Okrajna načelnika Narodne Zaščite postavlja okrajni načelnik Narodne Zaščite na predlog Okrajnega narodnega osvobodilnega odbora. Okrajni načelnik Narodne Zaščite je za svoje poslovanje odgovoren Okrajnemu narodno osvobodilnemu odboru in okrajnemu načelniku Narodne Zaščite.

Okrajna načelnika Narodne Zaščite postavlja okrajni načelnik Narodne Zaščite na predlog Okrajnega narodnega osvobodilnega odbora. Okrajni načelnik Narodne Zaščite je za svoje poslovanje odgovoren Okrajnemu narodno osvobodilnemu odboru in okrajnemu načelniku Narodne Zaščite.

POZDRAVLJENA DRUGA OBLETNICA EDINOSTI

Nismo bili ravno najbolj zadovoljni z dva in trikrat na mesec izdajanjem lista, zavedajoč se neizmerne potrebe vsaj za tednik. Toda kakor omenjeno, ni bilo mogoče sprva ustreči naši želji, katero smo pa gojili s polnim zaupanjem da bomo tu di pri tem premagali časne ovire. In tako se je tudi zgodilo.

Našli so se novi in novi naročniki, ter prijatelji lista, ki so stali trdno na njegovi strani in darovali denarno podporo. Korak v korak smo lezli naprej! Šli so nam na roko številni novi naročniki. Pomagali nam so in nas navduševali že z svojo dobro voljo, da so postali naročniki in se tudi z denarnim prispevkom pokazali imenitno. Torej je postalo prvo slovenski tednik v tej deželi, da redno izhaja in nam kaže pravilno pot v narodnem in mernarodnem oziru.

K drugi obletnici naj omenim še to, da bomo delali z gorečo voljo in vnmemo za obsto lista. Prepričani pa smo, da bo Edinost nadaljevala svoje narodno delo in da bo častno stala na braniku naših narodnih in delavskih in-

Oficirja v sredini sta: Major Dolfe Vogelnic, Slovenec in general-major Vladimir Velevič, Civila sta pa: Furlan, Bičanič in Petrovič.

NAROD IN ARMADA STA ZDRUŽENI

Moskva — Vse-slovanski odbor je naslovil članek po Oleg Belichev, brzojavno Edinosti, ki se glasi:

"Velike zmage Rdeče Armade nad Hitlerjevimi hordami, izražajo resnično edinstvo narodov Sovjetske Unije, kateri so združeni v zaledju bojne črte z namenom zadati poslednji in smrtni udarec osvojevalnemu sovražniku.

Delavci v tovarnah so pospešili proizvodnjo do neverjetno visoke stopnje. Njihove izkušnje zadnje dve leti, so jim dajale možnost, da razvijejo svojo sposobnost in pa pospešijo proizvodnjo v vseh industrijskih panogah. Povprečno celotna proizvodnja je dosegla 40% več kakor je bilo predvideno in pa v primeru leta 1942. Posebno vojna industrija je dosegla velik odstotek napredka. Naprimer: industrija tankov 40%, bojnih letal 47% preko predvidenega načrta, dočim je industrija za municijo dosegla 84% v kateri so zaposlene v pretežni večini delavke.

Naprimer tovarna za bojna letala, kateri načeljuje Lisitsyn, je povečala proizvodnjo odkar je vojna začela, šestkrat. Druga tovarna, katere je ravnatelj Markarev, katere je povečala proizvodnjo za šestkrat leta 1943 v primeru leta 1941 in je naredila šestkrat več tankov v tekočem letu, kakor pa v primeru prejšni dve leti. Posebno je povečana vojna proizvodnja v novih tovarnah, ki so bile zgrajene za časa vojne.

Dokler delavci in delavke v tovarnah pospešujejo proizvodnjo orožja za bojno črto, kolektivni farmerje v tem pogledu zavzemajo enako mesto.

Tipičen primer kolektivnih farmerjev Jaroslavskega Okraja. V letu 1943 so v pomladanski setvi zasedali

K DRUGI OBLETNICI EDINOSTI

Sudbury — Navada je bila, ki se je po večini spominjamo, da smo se na rojstni dan zbrali k svojemu prijatelju ali sorodniku in mu čestitali z z polno srečo in mnogo nadaljnih let dobrega življenja. Ob taki priložnosti vnel se je pogovor na zasluge, ki je eden ali pa drugi bil vreden bodisi pri družini pri sosedu ali sorodniku. Spomnili smo se, kako je bila v potrebi velika dobrota človeka, ko je v stiski priskočil v pomoč in pomagal izpeljati voz na pravo in trdno pot.

Ob tej priložnosti je vsakakor na svojem mestu, da čestitamo k drugi obletnici Edinosti, katera nas je zvesto služila in nam kazala pravilno pot v tekoči dobi. Prepričan da bo tudi odslej sledila svojim vrednostim smernicam, katere postajajo iz dneva v dan jasnejše in pravilnejše.

Precejšnje zasluge gredo ravno tisku za naš organizacijski in društveni napredek, poleg tega pa zasluge zprid Narodno-osvobodilni borbi v starem kraju, da se vendar enkrat sliši glas onih, kateri niso bili nikdar prej znani v javnosti in katerih sposobnost je vzrastla v krvavi borbi proti fašizmu. In to so naši nesmrtni bojevnikni slavni sinovi in hčere slovenskega in drugih narodov Jugoslavije!

Posamezne skupine okrog bivših begunskih vlad, niso poznavale teh in takih sposobnosti in jim niso dajale tudi kredita. Zakaj? Zato, ker so to vsi skoraj navadni ljudje, navadni kmeti in delavci, ter narodu naklonjena inteligencija. Zato, ker se skupno bore za svobodo in pravico vseh, ki so pravice potrebni.

V tem duhu pozdravljena Edinost in kličem: "Naj življena druga obletnica!"

Jože Smrke.

teresov, posebno pa Narodno-osvobodilnega gibanja pod vodstvom maršala Tita.

John Crnič.

22tisoč akrov in pa v jesenski setvi 52 tisoč akrov več, kakor je bilo predvideno v normalnem načrtu. V znamenju obrambe svoje domovine, so v tem letu kolektivni farmerji povsod prekoračili normalen načrt setve. Toda kolektivni farmerji poleg poljedelskih produktov za armado, pomagajo tudi drugače.

V tem oziru nam nudijo slikovit primer Sovjetskih farmerjev, Goluvaty Saratov, kateri je kupil bojno letalo od svojih prihrankov za 400.000 rubljev, ter ga poklonil kot dar Rdeči Armadi. Njegov primer je vzbudil po vsej deželi navdušenje med ljudstvom in intelektualci, za nakupitev z svojimi prihranki, tankov, bojnih letal, oklopnih vlakov, topov itd., za Rdečo Armado. Ali je potrebno premisleka, kakšno navdušenje je vladalo med Rdečo Armado, ko je dobila ogromno vojno opremo kot dar od ljudstva Sovjetske Unije, poleg redne proizvodnje orožja in pa hrane?

Golovaty, je dal v tem letu narediti drugo bojno letalo od svojega zasluzka in ko je zvedel, da je letalec, kateri se je bojeval z njegovim prejšnjem letalom še živ, ga njemu zopet izročil.

Poleg vsega nam nudijo primer vojno posojilo. Naprimer tretje vojno posojilo za 25 tisoč milijonov rubljev, je v šestih dneh doseglo 28 tisoč milijonov rubljev.

Narodi Sovjetske Unije že poleg državne oskrbe glede družin in otrok padlih vojakov, prilagajo svoje prispevke potom raznih organizacij v pomožni sklad takim družinam in otrokom. Mladina Sovjetske Unije je zbrala v ta sklad 66 milijonov rubljev za pomoč otrokom vojakov na bojni črti. Vse to skupaj izraža, da sta armada in narodi Sovjetske Unije združena z edinstvenim delom in ciljem, vničiti sovražnika. Vojak Sovjetske Unije, ne trpi strahu vsled svoje družine in svojih otrok. On ve, da je preskrbljena in da je ljudstvo kot celota, ena skupna družina v medsebojni pomoči. Torej končno kakor armada na bojni črti tako ljudstvo Sovjetske Unije, sta resnično pejlana z eno smerjo: "Doključna zmaga nad sovražnikom narodov in človeštva!"

Pozdravljena Edinost

Timmins — Dve leti ste že za nami odkar smo kanadski Slovenci si vstanovili svoj lastni časopis in mu nadelo častno ime "Edinost"! Dve leti ste minuli, da je častno služil svojem imenu. Potom njega smo zvezali naše društveno in organizacijsko delovanje; potom njega smo sledili pravilo pot demokratičnih ljudstev v težki in naporni borbi proti fašističnim osvojevalcem, za narodni obstoj in njegove pravice.

Potom Edinosti smo drug drugemu govorili, kaj je potrebno da storimo kanadski Slovenci, kako naj pomagamo svojim bratom in sestram v borbeni Sloveniji in Jugoslaviji. In te ogromne zasluge zadnji dve leti gredo naprednemu in progresivnemu tisku, med temi tudi Edinosti, da so vsaj deloma razpršene protinarodne skupine, katere so z lažnjivostjo skušale nasičevati priseljenec jugoslov. porekla in tudi javnost ter tako pripraviti podlago, da zasedejo oblast. Ni čudnega torej, da so delavski geniji polagali tako neizmerno važnost delavskemu tisku in ga imenovali kot najmočnejše orožje delavcev in delavk. Danes pa je potreba temvečja, ko se bje težak boj zoper sovražnika narodov in človeštva, zlasti pa socialne pravičnosti delavcev in delavk, ko se raja nova človeška družba navadnega človeka, je ravno delavsko in napredno časopisje od neizmerne važnosti. V tem duhu pozdravljamo drugo obletnico Edinosti, želje ji obilo uspeha v nadaljem delu s prepričanjem, da bo častno služila interesom kanadskih Slovencev v naši novi domovini Kanadi, posebno pa interesom slovenskega naroda v starem kraju.

Margareta Slak.

Titove "praskе" porasle v vojno

(Ta članek je bil objavljen v londonski izdaji dnevnika The Star and Stripes dne 23. maja. Izdaja ga ETO-USA ali Evropski Theater of Operation of the United States Army. Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev je dal natiskati brošuro, katera vključuje originalne članke, na katerih bazira to poročilo. — SANS.)

Na Titovem ostro izklesanem obrazu, podobnem ameriškiemu Indiancu, se navadno poigrava smehljaj. Maršal ima dober vzrok za to.

Kot poveljujoči general partizanov — jugoslovanske narodne osvobodilne vojske — ima veliko opraviti z jugoslovanskim načinom gerilske borbe, o kateri so zavestni vojaški izvedenci rekli, da "nemška armada lovi svoj lastni rep v Jugoslaviji."

Titova vojska partizanskih mož in žena, katerih povprečna starost je le 25 let, ko kmalu doprinala več direktiv in močnejše pomoči zavezniških vojni kampanji. Take zglede vsebujejo depeše, poslance sem od zavezniških poročevalcev, ki so sedaj prvikrat intervjuvali Tita v njegovem gorskem stanu.

"Sedaj bi lahko postal zaveznikom na razpolago 150.000 vojakov za akcijo kje drugje, če bi bila vsa Jugoslavija osvobodjena", je dejal Tito, "kasneje pa mogoče še dvakrat toliko."

"Polovica Jugoslavije je že osvobodjena, vzlic šestim nemškim ofenzivam proti nam. Prepričan sem, da Nemci ne bodo zmogli nadaljnje ofenzive v Jugoslaviji, če se zadosti zgodaj odpre druga fronta, in narodna osvobodilna vojska bo pričela protiofenzivo na vseh sektorjih fronte."

"Narodna osvobodilna vojska Jugoslavije se bo vojskovala skupaj z zavezniki, dokler ne bodo nemški in drugi sovražniki popolnoma uničeni."

To je, kar jugoslovanski general pričakuje od svoje armade in sledeče so nekatere točke od te vojski, ki jih je pred kratkim omenil partizanski oficir, ki je dospel v London:

Titova armada ima danes preko 10.000 ranjencev. Operacije pogostokrat izvršujejo živinozdravniki z nerodnimi noži, ker primanjkuje zdravniških potrebščin, instrumentov in treniranih kirurgov. Polovica vojske je brez kruha že tri mesece.

Na neki vetrom izpostavljeni ravnici, ki jo obkrožata strmo skalovje, kjer sta britanski major in ameriški letalski kapitan imela v nadzorstvu obratovanje, je poročevalce opazoval spuščanje petindvajset ton streliva in zdravniških potrebščin, ki jih je po zraku pripeljala cela procesija vojaških transportnih letal.

To se je zgodilo v eni noči in le na enem izmed mnogih takih izmetalnih prostorov, ki so raztreseni po ravnih krajih "osvobodjenega" dela Jugoslavije. Na nekem drugem kraju v bližini je bilo isto noč spuščanih 15 ton.

Ta zavezniška posluga jugoslovanski vojski je odvisna od zahteve. Karkoli se najbolj potrebuje, jim je prineseno, če je le človeško mogoče.

Ameriški poročevalec Stojan Pribičević, ki je govoril s Titom v hrvaščini v njegovem glavnem stanu, je narisal sledečo sliko o svojem prihodu v jugoslovanski osvobodjeni teritorij:

Pred nekaj tedni je neki višji zavezniški uradnik v sredozemskem ozemlju izrazil dvom, da bi se katere jugoslovanske pokrajine mogle nazivati "osvobodjene" v pravem pomenu besede.

Dobro! Srečno sem dospel v partizansko ozemlje, deset milj za bojno črto. Potoval sem 25 milj z avtomobilom. Videl sem puhačji vlak na partizanski železnici. Šel sem skozi partizanske patrole ob cesti. Opazoval sem procesijo kakih dveh tucatov ustraških in četniških ujetnikov in obiskal zadnje zasedanje kongresa protifa-

šistične mladine Jugoslavije. Vse to v treh urah.

Zame je bil ta teritorij zadosti "osvobojen".

Osemsto delegatov in delegatov v starosti med 15 in 22 letom je prisostvovalo tej mladinski konvenciji. Za nekatere izmed njih je to pomenilo 25 dni težavnega pohoda preko gorovja in spopade med potjo z nemškimi in kvizlinškimi četami. Ti mladi Jugoslavlani, ki tvorijo hrbenico Titove vojske, so stali in ploskali, ko so bili imenovani Roosevelt, Churchill in Stalin.

"Toda šum, ki je dobesedno pretresal stene," poroča Pribičević, "je bil ritmični krik 'Tito, Tito' in plaskanje z rokami v tom-tomov."

Petnajst nemških naskočnih bombnikov je skušalo bombardirati Tita v njegovem glavnem stanu, visoko v gorah, toda dosegli so isti efekt na njegovo trdnjavo, kakor bolha, ki pika bika po hrbtu.

Titov glavni stan je zaporedna vrsta naravnih duplin, ki se stegajo v galeriji ob strani globoke vrzeli. Njegova delovna soba je opremljena preprosto, razen nekaj nedomačega — kosi svile od padal pokrivačo stene in iz iste robe so napravljene tudi senčniki nad električnimi lučmi. Dolga obedna miza, pisalnik, divan, nekaj lesenih stolov, tvori vso opremo.

Pribičević in John Talbot, britanski poročevalec, opisujeta Tita takole:

Srednje, toda atletske postave je, dvignjene glave, skoraj blondinec, sivih oči in velikih obrvi in fino izklesanega obraza liki ameriški vojaški Indijanec. Stalno se smehlja. Tito je tudi velik kadilec.

Samo laborovi perisi na ovratniku in rokavu njegove suknje ga označujeta za vrhovnega poveljnika narodne osvobodilne vojske Jugoslavije.

Hrvaščino govori s slovenskim naglasom, angleščino gladko čita in razume, toda je ne govori, ker se sramuje morebitnih napak. Govori tudi perfektno nemško, rusko, kakor tudi francosko. (Slovenski akcent v njegovi hrvaščini mogoče izvira iz dejstva, ker je bila njegova mati Slovenka, kar je tudi njegova druga žena. Opomba prev.)

Med kosilom v Titovem stanu je bil serviran kavjar, darilo ruske vojaške misije, in "pumpkin pie".

"Jeep", s parašuto spuščeno darilo zavezniške misije, je Tita prijetno razveselil in poročevalcem je povedal, da laha njega in privezni voz lahko naloži 12 mož in jih popelje kamorkoli. Nekoč je z "jeepom" prebredel poplavljeno polje.

Glede nemcev se je Tito izrazil takole: Nemški vojak ni več, kar je bil. Moralo vzdrži le pri občutku prvega udarca. Če prvotni naskok ne uspe, tedaj mu pade srce v hlače.

Vodja partizanov je priznal, da so zavezniški precej pomagali z dovažanjem potrebščin po zraku, toda že po lastni naravi taka pomoč ne more biti obsežna. Je kot kapljica vode v morje. Toda pristavil je, da je dostavljane potrebnosti po zraku odpravilo partizanom problem težavne in nevarne transportacije. Mesto, da prevajajo potrebščine peš ali jih vlačijo z volji iz enega kraja v drugega, sedaj partizanska komanda daje direktivo letalom, kje jih naj spuste na zemljo.

Moč svoje armade po šestih nemških ofenzivah letošnjo zimo je Tito na kratko opisal s temi besedami: "V dobi med šesto ofenzivo in današnjim dnevom se je večina naših divizij številčno povečala od 10 do 40 odstotkov. Poleg tega smo ustanovili nove divizije in brigade, tako da smo lahko formirali več vojaških zborov in zvišali celoto na precej zborov." (Vsled opreznosti se ne sme navajati točnih podatkov. Op.)

Titova armada sestoji: 44% iz Srbov, 30% iz Hrvatov, 10% iz Slovencev, 5% iz Črnogorcev, dva in pol

SANS.

SLOVENSKA MLADINA K DRUGEMU KONGRESU

(Iz 2 strani)

se edinice naše 13 divizije bore na žumberku, Kordunu in Gorskem Kotaru. S borbom čvrstijo naše bratstvo in s svojimi junaštvimi govore vsemu svetu, da so meje, ki so jih nekoč postavili med nas, porušene za vedno.

Pod vodstvom našega najdražjega tovariša Tita, so združeni sedaj vsi narodi Jugoslavije. Z odločbami AVNOJ-a, so postavljeni čvrsti temelji naše skupne domovine. Za vedno so minili časi, ko nas je vladajoča klika z monarhijo na čelu zaposlavljala in sejala mržnjo in razdor med narode Jugoslavije. Naša in končna zmaga je blizu. Dobro pripravljene za vse bodoče borbe pošiljamo II Kongresu antifašistične mladine Jugoslavije, naše bratske in tople pozdrave. Želimo, da se naši delegati sestanejo na Kongresu z mladinci vseh narodov Jugoslavije in da z njimi razpravljajo o naših sedajšnjih in bodočih vprašanjih in nalogah.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

Na osvobojenem ozemlju Slovenije.

V imenu vse Slovenske Mladine

Stane Kavčič, predsednik Pokrajinskega odbora USA-Oja (Udruženje Savez Antifašistične Mladine Jugoslavije — Zveza Antifašistične Mladine Jugoslavije).

Vilma Begler, tajnik Glavnega odbora Zveze slovenske mladine.

Ivan Nemec, iz Štajerske, predsednik Zveze kmečkih fantov in deklet.

Gabriel Gašparšič, tajnik krščansko-socialistične mladine, član sekretarijata Pokrajinskega odbora USA-Oja.

Iztok, sekretar SKOJa 10 Ljubljanske brigade 16 divizije.

Jovan Ljubo-Sašo, komisar TV linije, član sokolskega olimpijskega reda.

Stane Semič-Daki, podpolkovnik, komandant I-brigade "Toneta Tomšiča", 14 divizija.

Dušan Kveder, podpolkovnik, komisar III operativne zone.

Olga Červan, član PK.S KOJa za Slovenijo.

Fenika Marušič, sekretar Pokrajinskega odbora ZSM za Primorsko.

Bajdukov, Brigadni sekretar SKOJa v 14 diviziji.

odtočka iz Macedoncev, dva in pol odstotka iz muslimanov in iz drugih narodnosti, vključivši italijanske enote.

Raspravljajoč o povojnem zgledu narodnega osvobodilnega gibanja, je Tito rekel: "želimo možno in nezavisno Jugoslavijo, zgrajeno na demokratičnih načelih... Naša želja je nadaljevati tesno prijateljstvo in sodelovanje z našimi zavezniki tudi po vojni, posebno z Veliko Britanijo, Združenimi državami in Sovjetsko unijo."

Prišlo je poročilo, da se tisoče nemških čet zbira v severozapadni Bosni, ter prodirajo v ta sektor. Tito je bil vprašan, če bo preselil svoj sedanj stan.

"Morda, morda pa ne," je odgovoril. "To ne pomeni dosti. To je druge vrste vojna..."

Akoravno bi močni nemški skupini bilo mogoče prebiti se čez gorovje po poznanih cestah, je poročal Talbot, nimajo Nemci zadosti moči, da bi obdržali kraje, skozi katere bi prišli in partizani bi jih obkolili od zadaj.

Zavezniški vojaški izvedenci prikazujejo, da sestoji partizanski način vojskovanja z umikanjem pred tanki, nato pa od zadaj udarjajo po Nemcih in odsekaajo sovražnikovo pehoto. Kakorkoli Nemci prodirajo, drže le zemljo na kateri stojijo, in vsaka njihova kolona se mora boriti na dveh straneh — spredaj in zadaj. To je proces, o katerem pravijo, da nemška vojska "lovi svoj lastni rep v Jugoslaviji."

SANS.

Rudi Knez, Oficir obveščevalne službe 4 operativne zone, lahkootletičar.

Ferdo Godina iz Prekmurja, član vodstva Zveze kmečkih fantov in deklet.

Matija Vošnjak, urednik "Mladine", sekretar PK. SKOJa za Slovenijo.

Ivan Gorjup, učitelj smučanja, član tajništva Glavnega odbora ZSM.

Zofka Repovš, partizanka 4 brigade "Matija Gubca".

Jože Šubelj-Sine, brigadni sekretar SKOJa 26 div.

Bejan Polak, podpolkovnik, komandant 2 brigade "Ljube Serceja" 14 divizija, prvak v teku na 100 m.

Jože Kljun-Pavle, sekretar SKOJa v 17 brigadi 17 divizije.

Franc Majcen iz Štajerske, poverjenik Izvršnega Odbora O. F.

Franc Popit, član Izvršnega odbora Zveze kmečkih fantov in deklet.

Josip Nedog, komisar batalijona, prvak v smučarskem skakanju.

Jože Tekalj, sekretar poverjeništvu PK SKOJa za Gorenjsko.

Andreja, sekretar Okrožnega odbora ZSM za Ljubljano.

Franc Rajter, tajnik poverjeništvu PK SKJa za Štajersko.

Dora, član Okrožnega odbora ZSM za Notranjsko.

Aleksander, mladine iz Koroške.

Božeta Vidmar, brigadni sekretar SKOJa 28 divizije.

Franc Kočvar, Major-komandant 15 divizije.

Hine Bratuž, komisar batalijona, tekač na 1500 m.

Pavle Bojc, član PK SKOJa za Slovenijo.

Niko Belopavlovič, član tajništva glavnega odbora ZSM.

Vane Groznik, komisar batalijona 15 brigade.

Franc Marolt, sekretar okrožnega odbora ZSM., Ribnica.

Zdenka Rupe, sekretar okrožnega odbora Novo Mesto.

Srečko, miner iz I brigade "Toneta Tomšiča".

Kastelic, štirinajstletni mitaljevec I batalijona VOS.

Ivanka Bricej, članica tajništva glavnega odbora ZSM.

Miško Kršen, član hokejskega moštva državnega prvaka "Ilirije".

Vinko Hafner, član Pokrajinskega Odb. ZSM., za Gorenjsko.

Franto Komelj, komisar batalijona iz Štajerske.

Hilda Birkelbah, član tajništva Gl. odbora ZSM.

Davorin Cek, mladinec iz Primorja.

Matija Knap, član pok. odb. ZSM.

Iztok N., član PK SKOJa za Slovenijo.

Izvrševalni tajnik, Ludvik Troha.

Oklic za Konvencijo Zveze

Glavni izvrševalni odbor Zveze Kanadskih Slovencev je na svoji pol-letni seji med drugim zaključil, da se vrši druga redna Konvencija Zveze dne 30. julija t. l. v Torontu, kakor je že objavljeno v delovni resoluciji. Te dni smo poslali na vse odseke Zveze pisma, oziroma navodila kaj vse je potrebno, da pripravijo za večji uspeh konvencije in celotnega napredka Zveze.

Vsak odsek je upravičen poslati dva in več delegatov, kar je posebej važno za bližnje naselbine, za oddaljene, pa naj odseki sami določijo po svoji zmožnosti število delegatov ali pa če več odsekov pošlje enega delegata in tako zmanjšajo večje izdatke.

Delegati naj bodo v Torontu če je le mogoče v soboto dne 29. julija, kajti z tem bi znatno olajšali delo Konvencije, namreč da se pregledajo blagajniške knjige v soboto zvečer in v nedeljo se pa nadaljuje Konvencijo z poročili in pa njenimi zaključki za bodoče delo. Zato naprošamo tajnike odsekov, da nam čimprej sporočijo imena izvoljenih delegatov.

Svoja predstavništva pa lahko pošljejo tudi druge naše ustanove in na prvem mestu Glavni Odbor Vzajemne Podporne Zveze Bled ali pa krajevna društva.

Stroške za delegate znaša vsak odsek posebej za svoje delegate. Zato je priporočljivo da se v to svrhu priredi bidisi prej ali potem kako zabavo za kritje nastalih stroškov.

Delegati ob prihodu v Torontu naj se prigrasijo na Zvezni naslov 206 Adelaide St. W. Toronto 1, ali telefonom WA-7760. To enako velja za brzjavni pozdrav in čestitke drugi redni Konvenciji Zveze Kanadskih Slovencev.

Izvrševalni tajnik, Ludvik Troha.

VELIKI PIKNIK V JORDANU

Tukajšna združena društva in organizacijski odseki južnoslovanskih priseljencev, prirede skupno veliki piknik v nedeljo dne 23. julija pri dobro znanih rojakih Plut in Kump v Jordanu.

Začetek ob 12 uri dopoldne.

Poleg razne zanimivosti, namreč na raznju osvrte kostrune, pa tudi nekaj za tolažbo za suha grla, za ples bo igral Orkester iz Thorolda. Medtem za prvo mesto kraljice piknika tekmujejo med sabo tukajšnje rojakinje. Čisti dobiček je namenjen našim trpečim bratom in sestram v stari domovini.

Z govorom na pikniku bosta nastopila George Matešič, urednik Edinosti in Marijan Kržič, urednik Novosti.

Uljudno vabimo vse Slovence, Hrvate, Srbe in druge Slovence, da se vdeležijo tega velikega piknika. Pokažimo, da smo res zvesti sinovi in hčere našega junaškega naroda v njegovi najtežji borbi za svobodo in enakopravnost.

Nepozabite v nedeljo dne 23. julija!

Vas vabi prireditveni odbor:

POZOR WINDSOR IN OKOLICA

Mestni krožek slovenskih, hrvatskih in srpskih žena za pomoč narodom Jugoslavije in njenim zaveznikom, priredi "LINEN SHOWER" za naše begunce in ranjence v Egiptu, Italiji in Malti.

"Linen Shower" zabava se vrši v soboto dne 22. julija v prostorih 1223 Broadbillard Rd.

Vsled tega pozivljamo in uljudno vabimo vse Slovence, Hrvatic in Srbinje iz Windsorja in okolice, za obilno vdeležbo. Glavna svrha zabave je, da se zbere čimveč razne obleke, perila in posteljine za naše brate in sestre v stari domovini.

Posebe apeliramo na Slovence, da se nam topot pridružijo v večjem številu. Če pa kateri bi ne bilo mogoče se vdeležiti, lahko prinese darilo v ta namen do 22. julija na moj dom, K. Crnek, 1379 Rossini Blvd.

Pozivamo tudi moške na zabavo in vas vnaprej zagotavljamo, da se vam ne zgodi nič hudega. Celotni dobiček je namenjen za pomoč našim junaškim sestram, materam, dekletom, kakor tudi možkim v starem kraju.

Za odbor: K. Crnek.

Junaška obramba Sevastopola

Spisal Podadmiral, F. Oktyabrsky

(Prevedel J. Smrke)

Strojničar, Ivan Bogatir

S. Gališev

Skozi dobo vojne, korporal Ivan Bogatir si je pridobil znanje v več novih vojaških strokah. V Odesi, je on popravil strojne puške, pri vhodih v Sevastopol, se je boril kot ostrostrelec strojne puške. V mesecu maju, je postrelil 52 fašistov. Za mesec junij je povečevalo čete do dvakrat.

Skupina pri kateri je služil Ivan Bogatir, je imela zasedene postojanke na predelu fronte, blizu naselbin S. Bogatirjeva posadka strojne puške je bila nastanjena v ojačeni cementni zgradbi z strelnimi luknjami. Zgradba je bila maskirana ali vseeno so Nemci vedeli za njo, ker so bili komaj tristo metrov narazen.

Enkrat ob zori, petnajst sovražnih letal je prihrumelo nad njo. Očividno je bilo, da so bili opozorjeni od njihovih poizvedovalcev. Eden za drugim so se začeli spuščati na njo, ter vrgli razstrelivne bombe od katerih je vsaka tehtala tisoč klg. Ta zračni napad kakor tudi drugi ki so mu sledili eno uro pozneje, ni žel zaželjenega cilja.

Cementna zgrada in posadka treh mož, korporal in strojna puška, vse je ostalo nepoškodovano. Drugi dan so Nemci zopet ponovili svojo ofenzivo in zopet bombardirali močno oporno točko. Vrgli so okoli dvesto težkih bomb in vmes je streljalo topništvo. Streljanje je trajalo celo uro. Vsa pota, ki so vodila do zgradbe, so bila razruvana in vezi z poveljniško postajo pretrgane.

Pešci, Tedčenko, Jurev in Babenko skupaj z poveljnikom strojnične posadke, so čakali dokler se ni naredil mrak. Imeli so namen zopet izkonati järke, vzpostaviti vezi ter prinesiti posebno municijo in hrano. Ampak to se jim je posrečilo šele po preteku 24 ur. Nočni napad je zadrževal posadko strojnice, da ni mogla izvršiti načrt prej.

Peti dan fašistična ofenziva, katera je bila odbita na odsekih levo in desno, je bruhnila z vso silo proti operni točki našega odelka. Tukaj so vrgli en batalijon pehote in več tankov.

Tega jutra ko je Babenko ostal na straži pri strelni odprtini, je opazil na griču na nasprotni strani neko vrenje, slišal je vpitje in kroganje, ob ravnici kolone pijanih hitlerjevcev, so se pomikale proti našim zakopom, ter nerodno streljale na nas.

"Bogatir — Nemci poskušajo enega od svojih psiholoških napadov!"

Korporal je takoj pograbil svojo ostro-strelna puško, zavzel njegovo mesto pri desni strelski luknji, ter otvoril ogenj. Meril je dobro in zadeval natančno. Petnajst strelcev — petnajst fašistov je leželo na tleh nepremično. Drugi so kljub temu nadaljevali in se približavali. V trenutku bodo navallili na zgradbo, ter začeli metati ročne bombe.

"Strojnični ogenj!" je zakričal Babenko... "Se mi ne mudi"... odvrne pogumni Bogatir. Pusti jih naj pridejo bližje, bo bolj gotova tarča.

Korporal je streljal dalje z svojo puško, Vsaki njegov strel je veljal življenje hitlerjevca. In še vedno ni dal streljati z strojnico. Nemci so postavili proti-tančni top na višini, nasproti cementne zgradbe. Kakor hitro bi se oglasila strojnica, je gotovo da bi sovražnik začel streljati naravnost na nas z tistim topom. Bilo je potrebno predvsem zaveziti fašiste bližje, ter z tem onemogočiti vporabo njihovega topa.

Korporalov načrt je bil opravičen. Kakor hitro so se hitlerjevci približali na sto metrov od cementne zgradbe, Bogatir je odprl ogenj strojne puške.

V začetku je meril prve vrste, potem, ko so začeli Nemci v paniki bežati, jim je zaprl pot za umikanje. Iz zakopov so naši možje streljali na oba sovražna krila tako, da so bili fašisti zajeti v mreži ognja. Ne mnogim se je posrečilo rešiti golo življenje.

To noč naša pozivedovalna patrola je našela stoin-dvajset fašističnih mrtvecev, le pri najbližjih dohodih do cementne zgradbe.

To je bilo delo ostro-strelca in strojničarja Ivana Bogatir, ter njegovih tovarišev.

Sovražnik se ni več drznil ponoviti divjega napada. Strojničarji so pregledali zaloge municije za strojnico, ter darovali da je zadostuje. Nemci so napravili novo ofenzivo drugi dan. To pot so prišli v dveh skupinah. Ena proti cementni zgradbi, druga proti strojniški postaji. Sedaj so bili tudi bolj oprezni v kritju. Tekali so po jarkih ter skakali z ene v drugo jamo od granat.

"Držite se dobro fantje", je opogumil korporal... "Bo še bolj vroče sedaj, kot je bilo zadnjič".

Jurev je kmalu odšel, kot sel z stotniškimi poveljniki. Bogatir, Babenko in Tedčenko, so ostali v zgradbi. Skozi ravnico se je Nemcem posrečilo prodreti v bližino stotniške postaje. Srdit spopad se je vršil tamkaj. Večkrat so naši možje prisilili hitlerjevce na odstopanje preko svojih mrličev, a so kljub temu znova pritiskali bližje in bližje.

"Mi ne moremo odpreti ognja nanje, ker bi streljali tudi na naše ljudi. Počakajmo, da bodo obrnili malo svoje krilo."

In v resnici so hitlerjevci brezbržno pustili svoje krilo odprto ognju Bogatirja. Njegova strojna puška je začela svoj posel. Nemci so začeli bežati. Na griču kjer je bil proti-tankovski top, so fašisti to opazili. Odprli so ogenj na cementno zgradbo. Tedčenko je bil ranjen. Bogatir je poslal še eno salvo za bežečimi fašisti.

Stotniška poveljniška postaja, ni bila več v nevarnosti. Gleddajo skozi streljno luknjo s strani, je korporal spoznal, da je cementna zgradba obkoljena z hitlerjevci, kateri so se pripravljali za napad.

Granata se je razletela ravno pred streljsko luknjo. Kosci od nje so opraskali strojno puško.

(Se nadaljuje prihodnjik)

DAROVALCI IZ NORANDE		
----------------------	--	--